

V Bruseli 12. júna 2025
(OR. en)

7819/25

**Medziinštitucionálny spis:
2021/0213 (CNS)**

**FISC 93
ECOFIN 401
ENER 97
ENV 240
CLIMA 102**

POZNÁMKA K BODU I/A

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Revízia smernice o zdaňovaní energie – správa o pokroku

V správe o pokroku uvedenej v prílohe k tejto poznámke sa uvádzajú názory predsedníctva na súčasný stav a pokrok dosiahnutý pri skúmaní uvedeného návrhu v prvom polroku 2025.

Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby vzal na vedomie správu predsedníctva o pokroku uvedenú v prílohe k tejto poznámke a postúpil ju Rade.

Rada (hospodárske a finančné záležitosti) sa vyzýva, aby správu predsedníctva o pokroku uvedenú v prílohe k tejto poznámke vzala na vedomie ako bod A na jednom z nadchádzajúcich zasadnutí.

Revízia smernice o zdaňovaní energie

Správa predsedníctva o pokroku

I. ÚVOD

1. Komisia predložila 14. júla 2021 návrh smernice Rady o reštrukturalizácii právneho rámca Únie pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (prepracované znenie)¹ (ďalej len „návrh smernice o zdaňovaní energie“).
2. Návrh smernice o zdaňovaní energie je súčasťou balíka „Fit for 55“², ktorého cieľom je splniť ambiciózne ciele EÚ znížiť emisie do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami v roku 1990 a dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050. Balík pozostáva zo súboru vzájomne prepojených návrhov, pričom všetky smerujú k dosiahnutiu rovnakého cieľa, ktorým je zabezpečenie spravodlivej, konkurencieschopnej a zelenej transformácie do roku 2030 a v neskorších rokoch. Zahŕňa celú škálu oblastí politiky a odvetví hospodárstva: klímu, energetiku a palivá, dopravu, sektor budov, využívanie pôdy a lesné hospodárstvo.
3. Návrh smernice o zdaňovaní energie sa zameriava na tieto ciele:
 - a) stanovenie prispôsobeného rámca, ktorý prispeje k dosiahnutiu cieľov EÚ do roku 2030 a ku klimatickej neutralite do roku 2050 v kontexte Európskej zelenej dohody. Išlo by o zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny zosúladené s politikami EÚ v oblasti energetiky, životného prostredia a klímy, čo by prispelo k úsiliu EÚ o znížovanie emisií;
 - b) stanovenie rámca, vďaka ktorému sa ochráni a zlepši vnútorný trh EÚ, a to tak, že sa aktualizuje rozsah zdaniteľných energetických výrobkov a štruktúra sadzieb a zároveň sa zracionalizuje využívanie oslobodenia od dane a daňových úľav členskými štátmi, a
 - c) zachovanie schopnosti vytvárať príjmy pre rozpočty členských štátov.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

4. Podľa názoru Komisie by sa tieto ciele dosiahli prechodom od zdaňovania založeného na objeme k zdaňovaniu založenom na energetickom obsahu, zavedením poradia sadzieb podľa ich environmentálnych vlastností a obmedzením stimulov na používanie fosílnych palív. Podľa tohto poradia by konvenčné fosílné palivá, ako je motorová nafta a benzín, boli zdanené najvyššou sadzbou a elektrina najnižšou sadzbou.
5. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 20. januára 2022³ a Európsky výbor regiónov 27. apríla 2022⁴. Stanovisko Európskeho parlamentu sa očakáva.

II. SÚČASNÝ STAV ROKOVANÍ V RADE

6. Analýza návrhu smernice o zdaňovaní energie sa začala v septembri 2021 v rámci pracovnej skupiny pre daňové otázky (nepriame zdaňovanie – spotrebné dane/zdaňovanie energie) (ďalej len „pracovná skupina pre daňové otázky“). Pracovná skupina pre daňové otázky (na vysokej úrovni) rokovala o spise pri viacerých príležitostiach.
7. Rada (ECOFIN) 7. decembra 2021 vzala na vedomie správu predsedníctva o pokroku týkajúcu sa balíka návrhov „Fit for 55“, ktorý zahŕňa aj návrh smernice o zdaňovaní energie⁵. Rada (ECOFIN) 17. júna 2022 vzala na vedomie správu predsedníctva o pokroku týkajúcu sa návrhu smernice o zdaňovaní energie⁶. Rada (ECOFIN) 6. decembra 2022 viedla v súvislosti s návrhom smernice o zdaňovaní energie diskusiu o smerovaní⁷ s cieľom poskytnúť politické usmernenie pre ďalší postup. Ministri vo všeobecnosti podporili flexibilnejší prístup predsedníctva a požiadali o nájdenie riešení otvorených otázok.
8. Rada (ECOFIN) 10. decembra 2024 viedla v súvislosti s návrhom smernice o zdaňovaní energie diskusiu o smerovaní⁸ a poskytla politické usmernenie.
9. Po zohľadnení politických usmernení pokračovala technická analýza v prípravných orgánoch Rady.

³ 5615/22.

⁴ 7822/25.

⁵ 14574/21.

⁶ 9874/22.

⁷ 14736/22.

⁸ 16174/24 REV 1.

III. POKROK DOSIAHNUTÝ V PRVOM POLROKU 2025

10. Poľské predsedníctvo v nadväznosti na pokrok, ktorý dosiahli predchádzajúce predsedníctva, pokračovalo v práci na revízii smernice o zdaňovaní energie. Spis bol analyzovaný na zasadnutiach pracovnej skupiny pre daňové otázky 30. januára, 1. apríla a 20. mája 2025.
11. V prvom polroku 2025 predsedníctvo na základe rokovaní na zasadnutiach pracovnej skupiny vypracovalo tri úplné kompromisné znenia a najnovšie kompromisné znenie sa predložilo pracovnej skupine pre daňové otázky 20. mája⁹. Predsedníctvo okrem toho predložilo svoje analýzy konkrétnych ustanovení vo vysvetľujúcich poznámkach, ktoré uľahčili rokovania a pomohli dosiahnuť pokrok pri riešení otvorených otázok.
12. Jednou z tém, o ktorých sa diskutovalo, bolo, ako dosiahnuť spoločný cieľ, aby priemyselné odvetvia EÚ zostali konkurencieschopné v meniacom sa globálnom kontexte, a akú úlohu by pri tom mohlo zohrávať zdaňovanie energie. Komisia predstavila aspekty zdaňovania energie vo svojich oznámeniach s názvom Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurenciechopnosti a dekarbonizácie¹⁰, Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu – Využitie skutočnej hodnoty našej energetickej únie na zabezpečenie cenovo dostupnej, efektívnej a čistej energie pre všetkých európskych občanov¹¹, Kompas konkurenciechopnosti pre EÚ¹² a Európsky akčný plán pre oceľ a kovy¹³. Vzhľadom na tieto oznámenia sa predsedníctvo domnieva, že energeticky náročné odvetvia, ako sú mineralogické a metalurgické procesy, potrebujú väčšiu podporu. Preto je podľa predsedníctva odôvodnené umožniť členským štátom, aby naďalej poskytovali podporu vo forme vylúčenia z rozsahu pôsobnosti smernice.

⁹ 9008/25.

¹⁰ 6515/25.

¹¹ 6601/25.

¹² 5785/25.

¹³ 7288/25.

13. Novým prvkom, ktorý sa zavádza návrhom smernice o zdaňovaní energie, je ustanovenie o automatickej indexácii minimálnych úrovní zdaňovania. Cieľom indexácie je zabrániť tomu, aby smernica o zdaňovaní energie časom postupne strácala hospodársky vplyv. Predsedníctvo uľahčilo diskusiu o opatreniach týkajúcich sa indexácie, najmä o časovom základe a strope indexácie.
14. Objasnili sa pojmy „jednouúčelové použitie“ a „iné jednouúčelové použitie“. Keďže tieto pojmy vyvolali pochybnosti, pokiaľ ide o ich výklad a rozsah, predsedníctvo iniciovalo diskusiu zameranú na objasnenie ich významu. Niektoré osobitné použitia energetických výrobkov a elektriny v určitých odvetviach hospodárstva, v ktorých sa používajú energetické výrobky alebo elektrina, si môžu vyžadovať dodatočnú podporu. Členské štáty preto môžu na takéto osobitné použitia uplatňovať osobitné znížené úrovne zdaňovania (úplné oslobodenie od spotrebných daní alebo znížené sadzby dane). Takéto prípady boli v kompromisnom znení označené ako „iné jednouúčelové použitie“. V dôsledku tejto diskusie sa tvrdilo, že pojem „iné jednouúčelové použitie“ je podmnožinou širšieho pojmu „jednouúčelové použitie“. Zároveň sa zdalo potrebné, aby sa pojem „jednouúčelové použitie“ zachoval, keďže sa vzťahuje na všetky prípady použitia energetických výrobkov a elektriny, ktoré patria do pôsobnosti smernice, t. j. tie, ktoré nespĺňajú vymedzenie dvojakého používania energetických výrobkov a elektriny. Pojem „jednouúčelové použitie“ sa v kompromisnom znení ponechal, ale diskusie iniciované predsedníctvom pomohli dosiahnuť pokrok pri jeho objasnení, aby hospodárske subjekty, daňové správy a občania mohli lepšie pochopiť a vykladať znenie budúcej smernice.

15. Delegácie nastolili otázku malých zariadení, ktoré na vlastné použitie spotrebúvajú elektrinu, ktorú vyrábajú z neobnoviteľných zdrojov energie, ktoré už boli zdanené. Platná smernica o zdaňovaní energie umožňuje členským štátom, aby za predpokladu, že energetické vstupy sú zdanené, oslobodili od dane výrobu elektriny malých výrobcov, ak je určená na vlastné použitie. V návrhu smernice o zdaňovaní energie sa všeobecný cieľ režimu malých výrobcov zachoval; zaviedla sa však prahová hodnota na vymedzenie malých zariadení. Bola zavedená s cieľom zamerať sa na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a zohľadniť možnosť, že veľké zariadenia môžu využívať neprimeranú daňovú výhodu. To však viedlo k obmedzeniu možnosti oslobodiť od dane malé zariadenia, ktoré na vlastné použitie spotrebúvajú elektrinu, ktorú vyrábajú z neobnoviteľných zdrojov energie, ktoré už boli zdanené. Predsedníctvo preto príslušné ustanovenia kompromisného znenia upravilo. V dôsledku toho budú členské štáty môcť: a) oslobodiť od dane výrobu elektrickej energie na vlastné použitie, ak vstupné energetické výrobky nie sú zdaniteľnými energetickými výrobkami (veterná energia, solárna energia, odpad atď.). Cieľom je vyhnúť sa zbytočnej produkčnej záťaži pre neprofesionálnych alebo veľmi malých výrobcov a stimulovať rozvoj takýchto zariadení; b) oslobodiť od dane elektrinu vyrobenú z energetických výrobkov, ktoré už boli zdanené podľa smernice. Týka sa to prípadov, keď elektrinu používanú v priemyselných procesoch vyrába výrobca na vlastné použitie, napríklad zo zemného plynu.
16. Po preskúmaní žiadostí niektorých delegácií sa predsedníctvo rozhodlo vyňať z rozsahu pôsobnosti smernice všetok odpad používaný na vykurovacie účely. Dodatočné zaťaženie vo forme spotrebnej dane by mohlo viesť k zvýšeniu cien služieb poskytovaných spoločnosťami, ktoré zbierajú odpad a zneškodňujú ho. V dôsledku toho by mohlo dôjsť k nárastu prípadov samospaľovania odpadu jednotlivými subjektmi, čo by pri absencii vhodnej infraštruktúry mohlo viesť k väčšiemu znečisteniu atmosféry škodlivými plynmi alebo k úniku uhlíka v dôsledku zvýšeného vývozu odpadu do krajín mimo EÚ. Zachovanie vylúčenia odpadu z rozsahu pôsobnosti návrhu smernice o zdaňovaní energie je preto podľa predsedníctva odôvodnené.

17. V kompromisnom znení sa vykonali určité úpravy s cieľom zabezpečiť právnu istotu a zosúladiť budúcu smernicu o zdaňovaní energie s inými súvisiacimi legislatívnymi aktmi. Najmä v prípade budúcich zmien prílohy IX k smernici (EÚ) 2018/2001 (smernica o obnoviteľných zdrojoch energie, RED II) je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom meniť prílohu III k budúcej smernici o zdaňovaní energie a zosúlaďovať ju s revidovanou verziou RED II. Potrebné zmeny sa vykonali aj v zozname surovín na výrobu „pokročilých biopalív, biokvapalín a bioplynu“ (príloha III ku kompromisnému zneniu smernice o zdaňovaní energie).
18. Predsedníctvo okrem toho aktualizovalo opis uvedený v stĺpci „Názov výrobku“, ako aj niektoré číselné znaky KN s cieľom zosúladiť prevodnú tabuľku dolnej výhrevnosti (príloha II ku kompromisnému zneniu smernice o zdaňovaní energie) s kombinovanou nomenklatúrou (KN).
19. V predchádzajúcej verzii kompromisného znenia sa stanovilo, že Rada môže prijať vykonávacie akty s cieľom zmeniť kategóriu akéhokoľvek energetického výrobku, ak jeho kategória nie je v súlade s jeho environmentálnymi vlastnosťami. Počas diskusie sa však zdôraznilo, že podľa ZFEÚ nemožno základný akt za normálnych okolností zmeniť vykonávacím aktom. Zmena kategórie energetických výrobkov by sa mohla považovať za podstatný prvok návrhu smernice o zdaňovaní energie. Ukázalo sa, že právne realizovateľnou možnosťou by bolo zmeniť splnomocnenie na doložku o preskúmaní, a predsedníctvo zrevidovalo kompromisné znenie zodpovedajúcim spôsobom.
20. Odôvodnenia sa ďalej upravili, aby sa zabezpečil súlad s normatívnou časťou návrhu smernice.
21. Delegácie zopakovali svoje dobre známe pozície k niektorým ďalším otázkam. Predsedníctvo však rokovania o týchto otázkach znovu neotvorilo, keďže sa domnieva, že o týchto otázkach sa už podrobne rokovalo počas predchádzajúcich rokov a znenie predstavuje krehký kompromis.

IV. ĎALŠIE MOŽNÉ KROKY

22. Podľa názoru predsedníctva súčasný stav rokovaní predstavuje krehkú rovnováhu medzi rôznymi názormi delegácií, pričom sa zohľadňuje aj aspekt konkurencieschopnosti, ktorý mnohé delegácie nedávno zdôraznili. O všetkých otázkach návrhu smernice o zdaňovaní energie sa od začiatku rokovaní podrobne diskutovalo a pozície delegácií sú vo všeobecnosti dobre známe, hoci niektoré z nich sa menili.
23. Na zosúladenie pozícií delegácií však bude potrebné ďalšie úsilie. Predsedníctvo tiež uznáva, že sú potrebné určité technické úpravy a právne preskúmanie kompromisného znenia. Predsedníctvo konštatuje, že delegácie sú odhodlané pokračovať v práci na základe doteraz dosiahnutých výsledkov.

V. ZÁVER

24. V tejto súvislosti poľské predsedníctvo vyzýva Radu, aby túto správu vzala na vedomie s cieľom posunúť rokovania vpred a nadviazať na pokrok, ktorý sa dosiahol doteraz.
-